קדושת לוי — משפטים

והשתחויתם מרחוק (שמות כד, א). יש לומר, דהנה הבורא ברוך הוא אצלו יש כביכול שני בחינות רחוק וקרוב. בחינת רחוק, הוא שאנו מאמינים שהאור אין סוף ברוך הוא הוא קדמון לכל הקדומים ואין שום בריה בעולם יכול להשיגו, כי אי אפשר למחשבה להשיגו מחמת דהמחשבה הוא מחודש והקדוש ברוך הוא קדמון לכל ואין שום אופן ושרף אשר ישיג אותו, כי הוא למעלה מן השגה וזהו בחינות רחוק, שהוא רחוק ומובדל מן השגה. ובחינת קרוב, הוא שאנו מאמינים שהבורא ברוך הוא ממלא כל עלמין ובגו כל עלמין ומקיף כל עלמין לית אתר פנוי מיניה כי מלא כל הארץ כבודו וזו הוא בחינת קרוב. ואנו בני ישראל צריכים להאמין בשני בחינות הנ"ל. האחד הוא רחוק והשני הוא קרוב. וזהו פירוש הכתוב שלום לרחוק ולקרוב אמר ה', לאותו צדיק שיאמין שהשם יתברך הוא רחוק וקרוב לזה השם יתברך ברוך הוא ממשיך כל מיני השפעות לעולם. והנה יש בחינות אהבה ויראה. והנה יראה לא שייך רק שאנו מתיראים מפני הדבר שהוא למעלה ממנו וזהו בחינות רחוק ששם נופל היראה אבל מבחינות קרוב מגיע האהבה. וזה שכתוב והשתחויתם, דהוא בחינות יראה שמשתחוה לזה אמר מרחוק, כנ"ל מאותו הבחינה של רחוק השיגו בחינות היראה. או יש לומר, דהנה האר"י ז"ל כתב בכוונת עלינו בואנחנו כורעים בהשתחויה שאנו משתחוים אנו ממשיכין שפע רב מאין סוף ברוך הוא לתוך העולמות. וזה שכתוב והשתחויתם, היינו שתמשיכו שפע רב מבחינת רחוק הנ"ל ודו"ק:

ויבא משה ויספר לעם את כל דברי ה' ואת כל המשפטים (שמות כד, ג). דעת רש"י ז"ל שהיה קודם מתן תורה ושבע מצות שנצטוו בני נח ופרה אדומה ושבת כו'. והקשה הרמב"ן ז"ל ואינו נכון שיהיה על שנצטוו בני נח ושנאמרו להם במרה שכבר שמעו ולא יאמר ויספר אלא בחדשים אשר יגיד. ולי נראה דברי רש"י כהוגן, שכפי משמעות הש"ס היה קודם מתן תורה כמבואר באור החיים. דלכאורה יש להבין על לשון ויבא משה ויספר לעם, דכפי דעת רש"י ז"ל שאמר להם ז' מצות של בני נח ופרה ודינין ושבת איננו שייך לשון ויספר לעם, כי אם ויצו את בני ישראל ולשון ויספר איננו מובן. לכן נראה, כי באמת אלו נצטוו במרה וכן ז' מצות שנצטוו כבר רק שמשה רבינו עליו השלום היה מספר לעם גודל הפעולה שפעלו ישראל בקיום הז' מצות ובמצות שנצטוו במרה והאיך שהקדוש ברוך הוא משתעשע בקיום המצות ושכל העולמות והנשמות תלוין בהן וסיפר משה גודל מעלות המצות שקיימו ישראל, דהיינו ז' מצות ומה שנצטוו במרה ונמצא ויספר לעם לא קאי אצווי מצות שהרי כבר נצטוו רק מלת ויספר לעם הוא שמספר להם גודל המעלות והשעשועים שפעלו ישראל בקיום המצות ההם אז כיון ששמעו ישראל גודל השעשועים שמשתעשע הקדוש ברוך הוא בקיום המצות והשפע והששון והשמחה שמשפיעין ישראל בכל העולמות על קיום מצות הבורא ברוך הוא אז ענו ואמרו כל אשר דיבר ה' נעשה, כלומר שאנחנו רוצים עוד במצות כדי שישתעשע כביכו"ל הקדוש ברוך הוא ושישפיע הקדוש ברוך הוא עוד שפע רב וברכה וחיים בקיום המצות. וזהו כל אשר דיבר ה' נעשה, כלומר שאנחנו רוצים עוד במצות הבורא ברוך הוא. ומה שאמרו עוד בפעם השני כל הדברים אשר דיבר ה' נעשה ונשמע, נבאר אם ירצה השם:

ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר (שמות כד, י). הכלל, כי כל ניצוץ ואבר ותנועה ומלאך צריכין לעבוד את הבורא ברוך הוא כי הוא יחיד ומיוחד ואין סוף והעובד אותו מקבל תענוג אין סוף מה שאי אפשר לשום נברא להשיגה. והנה נודע ששם באין סוף אין שייך מספר ומדה ומנין רק כשהשפע בא בתוך העולמות או מוכרח האין סוף לצמצם לכל אחד כפי מדריגתו והיה כמה צמצומים או כביכול שייך שפיר מספר ומדה אצל האין סוף בחינות האי"ן שבתוך העולמות. והנה כל הברואים צריכין להסתכל על האי"ן שלהם, דהיינו שורשם שהוא האין סוף יתברך שממנו כל חיותם על ידי התחברות היש שלהם בהאין סוף ושם מקבלים חיות חדש ומחשבות קדושות כרצונו לעבודתו וכל העולמות מחברים אותיות שלהם בשרשם האין סוף ועושים שם על ידי אותיות שלהם גם כן אותיות למעלה באור אין סוף כמו שרוצים, דהיינו העולם השרפים מה שצריך למדריגתם ועולם האופנים ועולם החיות מה שצריכין לבחינתם. והענין איך יבוא התחברות אותיות באין סוף על ידי עשייתם ודבקים באי"ן שצריכין להסתכל באי"ן תמיד שלא יהיו נפרדים. והנה בחינות האותיות לעשות באין סוף על ידי התחברות אותיות שלהם נקרא קמ"ץ דאיתא בתיקונים שהוא סוד ניצוץ המחובר ברקיע והאין סוף נקרא קמ"ץ. והנה האין סוף שאין שם שום גוון נקרא בחינות לבן שלבנונית הוא תחלה קודם כל הגווני ונודע שכל העולמות הם בבחינת שתי הסתכלות. א', שצריכין להסתכל באי"ן שהוא השורש של כל ומהאי"ן בא ליש ברכה וכל טוב וגם צריכין להיות למטה שלא יבטלו במציאות רק העיקר צריכין תמיד להסתכל על השורש שלהם שלא יפרדו מהאי"ן חלילה ויהיה האי"ן שופע עליהם תמיד כי הוא מקור הברכות מבוע דלא פסק לעלמין ובחינה זו הוא סוד והחיות רצוא ושוב (יחזקאל א, יד) שהחיות צריך תמיד להיות בחינות רצוא שהוא ההילוך לאי"ן והסתכלות בו שיהיה האי"ן נגד השורש וצריך להיות בחינות ושב למקומם ליש שלהם:

ונחזור לענינינו, כשהברואים עושים אותיות בשורשם על ידי התדבקות באי"ן אזי הוא הולך במחשבתו בבחינות האי"ן אל השורש. וזהו הרמז ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר, כמעשה האי"ן שלהם המאיר להאותיות, כי ספיר מלשון בהירות כן יעשה אותיות שם באין סוף יתברך. והנה המשפיע והמקבל בתוך המחשבה הם בשוי' אחד, כי צריך לצמצם שיוכל המקבל לסבול ולקבל ממנו והבחינה זו נקרא ציר"י שהם נקודות זה אצל זה בשוה לא אחד למעלה מחבירו אך אחר התקבל שפע המשפיע למעלה גבוה הוא מהמקבל ואז נקרא בחינה זו בחינות נקודה שב"א שנקודה אחד למעלה מחברתה. והנה בשעה שהמשפיע מצמצם עצמו לבחינת המקבל זה נקרא שהחכמה לוה מבינה ובשעה שהמקבל מסתכל על המשפיע נקרא בינה לוה מן החכמה כי על ידי החכמה בא לאי"ן (שמות רבה לא) אם כסף תלוה את עמי כו' ונתחברת בשורשה. וזהו דאיתא במדרש (שמות כב, כד), שהשמש לוה מירח וחשיב שם ו' מדריגות ואמר חכמה לוה מבינה כו' לרמוז על הנ"ל. והנה ידוע ענין שקלא וטריא הוא מאי"ן בא לשיקול הדעת שאי"ן בא ליש והיש מסתכל תמיד על האין שלו לשורשו שהאי"ן שופע תמיד עליהם וממלא כל משאלות לבם בסוד והחיות רצוא ושוב, מבחינת הרצון ואז שואבים חיות ומחשבות למה שרוצין לכבוד הבורא ברוך הוא. והנה כל זה נקרא בחינות שקל נמצא שהשקל הוא שם למעלה במקום הרצון. וזה היה בחינות השקלים של ישראל שהיו מסתכלים ומתחברים בהאי"ן ועשו שם אותיות כנ"ל על ידי כן בא להם כל משאלות לבם והיה פעולה שלא יפרדו מהאי"ן חס ושלום שהיה כל הסתכלות שלהם תמיד על האי"ן ומשם ימשוך כל טוב:

וזהו הסוד רמזו בתורה כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם (שמות ל, יב) כי בבחינה שלהם שייך מספר וצריך שיהיה האי"ן מאיר בתוכה כדי שיחיה אותם. וזהו הרמז ולא יהיה בהם נגף כו', כי כשמסתכל רק ביש שלו יכול להפרד חס ושלום והפירוד הוא בבחינת מיתה שלא יוכל לינק חיות חדש ממילא בא כליון חס ושלום. וזו שאמר הכתוב (שם) ונתנו איש כופר נפשו לה', שיהיה הרצון מאיר בהם. וזה שאמר הכתוב זה יתנו (שם) וקשה מהיכן שייך שם מספר שקלים, הא אין שם מספר כלל. וזהו שאמר כל העובר על הפקודים (שם) רצה לומר בחינות כל הוא האין סוף שהוא כולל כל העולמות וכל המדריגות הוא העובר על הפקודים, צריך להיות לו הילוך והעברה שיהיה תוך העולמות כמו שכתוב ויעבור אברם בארץ וצריך להיות בחינה זו הולך ומאיר בהם. וזהו שאמר הכתוב מחצית השקל בשקל הקודש עשרים גרה השקל (שם) ונקרא בכתבים אורחא דפלגותא עשרים גרה השקל, היינו בחינות כ"ף רומז לכתר עליון האין סוף ברוך הוא משם להשקל התחברות בשורשו כנ"ל. וזה שאמר הכתוב (שם)לכפר על נפשותיכם, כי האי"ן מקנה כל הנפשות וכל העולמות. ועיין ברש"י על פסוק

(בראשית לב, כא) אכפרה פניו במנחה, על זה נקרא המזרקים של קודש כפורי זהב מבחינות גוונין שלהם על ידי שמאיר בהם בלבנונית שלו. ואפשר שזה היה מחשבת המן הרשע ימח שמו לפרוד היש מאין שלא יהיה בבחינות והחיות רצוא ושוב. וזהו בחינת שקלי המן הרשע שאמר לשקול על ידי עושה המלאכה שיהיה רק בבחינת עשיה למטה, רצה לומר שלא יסתכל על שורשם ולכך היה הדבר גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם לכך הקדים שקלינו לשקלים של הרשע שהתחבר בחינת שקלי ישראל בבחינות האי"ן. וזהו שאמר הקדים, רצה לומר שהתחבר בחינת שקל של ישראל בקדימות שהוא למעלה בהרצון. וזה שאמר אותו רשע עשרת אלפים, נגד י' אלפין שהוא חכמה כח מה. וזהו הקדים ראש וסוף הוא מה ונקרא י' המקבל מהאל"ף שהוא הרצון כסף לשון כסופה וחמדה נגד הכוסף והחמדה שבא על ידי שהאי"ן שופע עליו ומאיר ומחיה אותו ודו"ק:

ויראו את אלהי ישראל ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר גו'(שמות כד, י). הכלל, כי יש אהבת הבורא ברוך הוא ובאמת איך יכול אדם לומר שיש לו אהבת הבורא ברוך הוא, הלא הבורא ברוך הוא רם על כל רמים, לזה יש מדה שלישית שיאמין האדם באמונה שלימה שהבורא ברוך הוא אבינו ואנחנו בניו ובאמת האב אף על פי שהוא נבון וחכם גדול דעה, אף על פי כן יש לו שעשועים מבנו שיש לו שכל קטן לערך שכל האב, ונמצא על ידי מדה שלישית יכול אדם לאהוב את הבורא יתברך. והנה שלשה מדות הם מדות אברהם יצחק ויעקב. אברהם, אהבת הבורא. יצחק, יראת הבורא. ויעקב, התפארת. ובאמת על ידי מדת יעקב נשלם מדת אברהם. וזהו כה אמר ה' ליעקב אשר פדה את אברהם. ועל אלו שלשה מדות מרומז יד ימין של אדם, ויד שמאל, והגוף. והנה יש עוד מדת אמונה. ובאמונה יש שני בחינות אמונת התורה שבכתב ואמונת תורה שבעל פה, דהיינו להאמין שהבורא ברוך הוא מנהיג עולמו כרצונו וזה תורה שבכתב. גם להאמין שהבורא ברוך הוא עושה רצון ישראל וזה תורה שבעל פה. ואמונה ראשונה הוא מדת משה רבינו עליו השלום ואמונה בתורה שבעל פה הוא מדת אהרן. נמצא מדת יעקב למדת אהרן שוה, רק החלוקים שמדת יעקב הוא שהבורא ברוך הוא יש לו שעשועים מעמו ישראל להתפאר בהם אבל עדיין אינו ממלא רצונם להנהיג העולם כרצון ישראל, כי יש לפעמים שהאב אוהב את בנו אבל עדיין אינו ממלא רצונו. אבל מדת אהרן הוא שהבורא ברוך הוא ממלא ומנהיג עולמו כרצון ישראל. ונמצא יעקב שוה ללוי שממנו בא הכהונה והלויה, כי יעקב הוליד השבטים שיקראו ישראל בנים להבורא ברוך הוא ולוי הוליד הכהונה ולויה. ולכך הכהן משמש בארבע בגדים נגד ארבע אותיות של הוי"ה ברוך הוא כביכו"ל שהשם יתברך נמצא בתחתונים בישראל למלאות שאלתם. ואלו שני בחינות הם נגד שני רגלים של אדם, ויש עוד בחינת התקשרות הוא בחינת יוסף נגד ברית קודש, דהיינו על ידי התלהבות מאלו המדות מקשר אדם עצמו באלו המדות:

והנה כתב הרמב"ן הקדוש כשמגיע לאדם התלהבות להבורא ברוך הוא הן מיראה הן מאהבה צריך תיכף לעשות מצוה והוא בחינת הכלי נמצא כשיש לאדם התקשרות באלו המדות אוי צריך לעשות כלי לזה התלהבות. וכבר בארנו שהוא נגד ברית הקודש וכשיש לו התקשרות אוי נקרא אבר חי ואם אין לו התקשרות אוי הוא נקרא אבר מת. וכבר בארנו בשם הרמב"ן הקדוש, שצריך לעשות מצוה והוא הכלי ולכך אסור להיות האבר חי רק בשעת הזיווג באשתו המותרת לו. וכבר בארנו שמשה רבינו הוא נגד תורה שבכתב ואהרן הוא נגד תורה שבעל פה ועל ידי אלו המדות מגיע לאדם יראה גדולה. וביראה יש שני בחינות. אחד, שהוא בטל במציאות ממש כמו אב שמחבק את הבן והבן הוא ממש כהאב. ויש עוד יראה קטנה ממנה שאינה בטל במציאות. והנה משה היה לו היראה הא', שהיה בטל במציאות ממש לכך עלה אל השמים ולחם לא אכל ומים לא שתה. וכבר בארנו שאלו שני בחינות במדות אמונה הם נגד שני רגלים של אדם:

וזהו הרמז בפסוק ויראו את אלהי ישראל ותחת רגליו, כלומר בחינת רגלים כנ"ל. וזהו הרמז כמעשה לבנת, כי הכלל כשאדם יש לו יראה עד שהוא בטל במציאות אז הוא בגוון לבן שאין לו גוון כלל כיון שבטלו ממנו תאות זה העולם כלל, כי גוון לבן אינו גוון כלל והוא מחמת גדלות הבהירות מהבורא יתברך ששופע עליו כמשל האב עם הבן כו'. וזהו הרמז כמעשה לבנת, מהיכן בא זה הלבנות שהוא היראה גדולה מביטול מציאות. וזהו הספיר, כלומר מהבהירות הגדול ששופע עליו. וכעצם השמים לטוהר, דהיינו שהבורא ברוך הוא מוסיף לו קדושה וטהרה. וכבר בארנו משה שהיה לו היראה גדולה עד שבטל במציאות לכך לחם לא אכל אבל זה שאין לו היראה הגדולה אין הבהירות שופע עליו וזה צריך לאכול ולשתות. וזהו ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו, כי ידו מורה על הבהירות העליון הבא מכח אהבת בורא לישראל, כי יד עליון מורה על הבהירות והם שלא שפעו עליהם זה הבהירות העליון. ויחזו כו' ויאכלו וישתו, היו צריכין לאכול ולשתות לא כמו משה שלא אכל ולא שתה. נמצא מלוי התחיל דור הכהונה ולויה והוא כמו יעקב שבא ממנו דור ישראל, ונמצא לוי הוא בנין עולם הכהונה והלויה שבטל במציאות וזהו (דברים לג, ט) האומר לאביו כו' לא ראיתיו כו', דהיינו שבטל במציאות ונבנה מאתו עולם חדש:

והנה יש י"ב שבטים לבד משבט לוי. והי"ב שבטים הם נגד י"ב שערים ולוי הוא הי"ג נגד י"ג מדות. וי"ב שבטים נגד י"ב טובות. טובה, וברכה, ששון, ושמחה, ישועה, ונחמה, פרנסה, וכלכלה, חיים, ושלום, מחילת חטא, וסליחת עון, והם נגד י"ב חדשי השנה. והנה החמשה מדות שבארנו לעיל, דהיינו אהבה, יראה, תפארת, ושני בחינות במדת אמונה כנ"ל, כי המדה שהוא התקשרות נגד יוסף נתן יוסף המלוכה לדוד והוא הכלי, דהיינו המצוה להתלהבות כמבואר ברמב"ן הקדוש כנ"ל הם בהבורא יתברך ושם הוא סתום ואז נקרא קמ"ץ, כי קמ"ץ הוא סתום וכשהם בהעולמות הם נקראים פת"ח שנפתח. וזהו הרמז במשנה חמשה קמצין הם על אלו חמשה מדות שהם קמ"ץ סתום בהבורא ברוך הוא וזהו מורה חמשה נקודות שהם קמ"ץ וכולם באות אל"ף. ובאמת משה היה לו ביטול ממציאות כנ"ל ובא בקמ"ץ. וזהו ויבא משה בתוך הענן, כולו נקד קמ"ץ. וכבר בארנו שהי"ב שבטים הם נגד שנים עשר מדות מן רחום כו', ולוי הוא הי"ג נגד אל, כי מן אל מתחילין הי"ג מדות, כי כשהמדות הם בכח הבורא ברוך הוא והם קמ"ץ כנ"ל נמצא אל הוא הכולל כל מדות. וזהו אחד האל"ף מורה א"ל ח"ד מנין י"ב שהם סתומים באות אל"ף:

וזהו שאנו מעברין חודש אדר דייקא, כי החודש אדר העיבור הוא נגד שבט לוי, ולוי הוא נגד מלת אל שבטל במציאות ולמה אין מעברין רק חודש אדר וגם למה נקרא שמו אדר, כי הכלל חודש אדר הוא תמיד סוף שובבי"ם ושובבי"ם מורה על עליות נצוצות מקליפה מסטרא אחרא וסטרא אחרא הוא עשו ועשו נקרא אדרת שער ונקרא עשתי עשרה יריעות עיזים, כי זה שאנו מעברין השנה מחמת הי"א יום ששנת החמה יתירה על ימות הלבנה. ובאמת זה הוא תענוג גדול להבורא ברוך הוא כשהנצוצות יש להם עליות למשל כשהבן הרחוק בא אל אביו אז יש לאב יותר תענוג כמבואר ברבותינו ז"ל (סנהדרין צט.) במקום שבעלי תשובה עומדין כו'. וזהו הרמז כשנכנס אדר כשעולין הנצוצות מסטרא אחרא הרמז במלת אדר מלשון אדרת שער כשהנצוצות יש להם עליות להכנס בקדושה מרבין בשמחה. וזהו מעברין חודש אדר בשביל י"א יום הרמז בעשתי עשרה יריעות עיזים כנ"ל גם כן מורה על עליות נצוצות להכנס בקדושה והמבין יבין:

ומראה כבוד ה' כאש אוכלת כו' (שמות כד, יז). דהנה האדם בעבודתו להשם יתברך בתורה ובמצות מביא תענוג גדול למעלה. וכשאדם רוצה לידע אם השם יתברך יש לו תענוג מעבודתו הבחינה הוא על זה, אם אדם רואה שלבו בוער כאש ומתלהב תמיד לעבוד אותו ויש לו חשק ורצון בעבודת הבורא אז בוודאי מוכח שהשם יתברך יש לו תענוג מעבודתו ולכך מסייעין לו מן השמים ושולחין לו מחשבות קדושות לתוך לבו. לזה אמר ומראה כבוד ה' כו', שהסימן כשירצה אדם לידע אם רואה כבוד ה' והקדוש ברוך הוא נהנה ממנו ולזה כאש אוכלת אם לבו בוער כאש וקל להבין: